POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE*

3. Lékařská fakulta - Univerzita Karlova v Praze

Autor práce: **Marieta Baliková**

Vedoucí práce: **MUDr. Jolana Rambousková, CSc.**

Název práce: **Stravovací zvyklosti těhotných a kojících žen a jejich znalosti výživy**

Autor posudku: ***(jméno, příjmení, zaměstnavatel, kontakt – e-mail, telefon):***
MUDr. Dagmar Schneidrová, CSc.
Ústav zdraví dětí a mládeže 3.LF UK
dagmar.schneidrova@lf3.cuni.cz
267 102 340

oponentka

V hodnocení využijte slovní vyjádření s respektováním charakteru a zaměření práce

Body
0-4

1 Aktuálnost problematiky, originalita práce, praktická potřeba a uplatnění předpokládaných výstupů práce… 4

Problematika stravovacích zvyklostí a znalostí o výživě u těhotných a kojících žen je stále nedostatečně řešená, jak vyplývá z výsledků práce. Práce přináší zajímavé a varující výsledky původní studie, dotazníkového šetření provedeného u vzorku 519 těhotných a kojících žen, které by si zasloužily další zveřejnění zvláště mezi odborníky, kteří se v praxi zabývají touto populační skupinou.

2 Samostatnost zpracování, vhled autora do problematiky, přehled nejzávažnějších domácích i zahraničních literárních pramenů, databází, a to i v širších souvislostech zejména s ohledem na praktické výstupy…. 3

Autorka předkládá v teoretické části práce rozsáhlý přehled základních poznatků týkajících se výživy v prekoncepčním období, specifik výživy v období těhotenství a kojení (včetně podrobného přehledu významu, rizik a doporučených dávek jednotlivých živin), potravin a nápojů ve výživě těhotné a kojící ženy, rizikových složek potravy (kofein, alkohol, drogy) a zdravotních rizik spojených s vegetariánstvím a veganstvím. Oceňuji práci s rozsáhlým přehledem domácích i zahraničních pramenů (37 literárních odkazů).
Ke struktuře přehledové části mám drobnou výhradu – v úvodu kap. 2. Specifika výživy v období těhotenství a kojení autorka zařadila podkapitoly 2.1 Xenobiotika a 2.2 Potraviny a látky, které je potřeba ve výživě omezit, které by tématicky spíše přináležely za kap. 3 Potraviny a nápoje ve výživě těhotné a kojící ženy.
V posledním odstavci na str. 14 je zmíněn nižší příjem některých nutričních faktorů (zřejmě u české populace) bez uvedení odkazu na literaturu.
V kap. 2.6 až 2.8. jsou uvedeny doporučené dávky živin podle WHO, ale není uveden odkaz na zdroj v přehledu literatury.
V závěru autorka zmiňuje zahraniční intervenční studie zaměřené na výživu těhotných a kojících žen. Je škoda, že v přehledové části neuvedla příklady dobré praxe ze zahraničí, ze kterých bychom se mohli u nás poučit.

3 Formulace cílů a záměrů práce, výzkumných otázek, hypotéz. Samostatné zvládnutí odborného problému, získaných údajů, odborného textu. Výsledky a závěry práce, skutečný praktický i teoretický přínos práce… 2

Souhrn práce je velmi stručný, obecně formulovaný a nedostatečným způsobem informuje o provedené studii. Tato informace je pak obsažena v úvodu práce. Anglická verze souhrnu obsahuje řadu překlepů a nepřesností.
Metodika studie je popsána pouze velmi stručně na str. 46-47. Cíle práce nejsou explicitně specifikovány, autorka v textu pouze uvádí, že práce je věnována průzkumu informovanosti těhotných a kojících žen o výživě, nezmiňuje však, že dotazník byl zaměřen i na stravovací zvyklosti. Není uvedeno, zda autorka sama vytvořila dotazník pro sběr dat. Zmíněné hypotézy mají charakter výzkumných otázek, nezahrnují výzkumné předpoklady. V této části není specifikována velikost souboru a poměr vzorku těhotných a kojících žen, způsob sběru dat.
Výsledky jsou prezentovány přehledným způsobem ve formě tabulek a grafů. Textová popisná část je zařazena do kapitoly Diskuse spolu s porovnáním s výsledky jiných domácích i zahraniční studií.
K této části mám následující výhrady – na str. 67 autorka uvádí souvislost mezi informovaností o výživě a věkem

a vzděláním, nicméně v přehledu výsledků tyto výsledky nejsou uvedeny. Na str. 68 je uvedeno, že snaha zdravotníků v ČR informovat těhotné ženy o výživě je malá v porovnání s USA, kde je 33 % žen poučeno. V dalším odstavci se pak dočteme, že 30 % žen v ČR je informováno.
V závěru autorka poukazuje na nedostatečné znalosti těhotných a kojících žen o výživě, nezmiňuje již závažné nedostatky v jejich konzumaci potravin, které byly zjištěny ve studii. Závěry jsou poněkud obecné.

4 Formální zpracování práce, jazyková a stylistická úroveň, rozsah práce, grafická úprava práce, dodržení publikační normy… 2

Práce odpovídá svou strukturou formálním požadavků kladeným na tento typ práce. Bohužel, četný výskyt překlepů a jazykových nepřesností snižuje zbytečně kvalitu psané práce. Pravděpodobně nebyla provedena korektura textu. Rozsah práce je diskutabilní – práce je předložena na 78 stranách, nicméně text je poněkud roztažený, neodpovídá normostraně 30 řádků.
Přehled literatury je zpracován vyhovujícím způsobem.

Body celkem

11

Poznámky, doplňky posuzovatele: Oceňuji úsilí vložené do přípravy a realizace této poměrně rozsáhlé studie, která přináší cenné výsledky pro praxi.

Otázky k obhajobě:

1) viz str. 12 – Domníváte se, že při doporučené konzumaci 2 pokrmů z mořských ryb hrozí nějaké riziko z příjmu metylrtuti?

2) Jaké riziko je spojeno s redukcí nadbytečné hmotnosti v období laktace?

3) Na základě obecně formulovaného závěru Vaší práce doporučuji specifikovat strategie jak zvýšit informovanost a motivaci praktických lékařů a gynekologů k edukaci zaměřené na výživu u těhotných a kojících žen.

Hodnocení celkem: ***Doporučuji práci k obhajobě:***

Návrh klasifikace práce: ***velmi dobře***

Datum: Praha, 21.6.2013

Podpis:

** nehodící se vymažte nebo škrtněte*

Doporučená klasifikace celkového hodnocení ***Poznámka***

BODY	*KLASIFIKACE*	
13 a více	**Výborně**	*Minimálně dva body v každé položce*
9 až 12	**Velmi dobře**	*Minimálně jeden bod v každé položce*
6 až 8	**Dobře**	*Maximálně možná jedna "nulová" položka*
5 a méně	**Nevyhověl**	*Více jak jedna "nulová" položka*